

TAGOMAGO (illeta situada cosa d'un km enfora de la punta NE d'Eivissa)

Nom ja documentat des de mitjan segle XIII, com a denominació del «Raffal *Tagomago*», que en el Repartiment de l'illa figura en la línia 62 de l'original, entre les parts del quartó del *Xarc* (l'orient de l'illa), immediatament després de les alqueries de Safargell (*Zafargel*), Atzaró (*Zaaroil*) i Binissait; com expliquem a l'article *Atzaró*, tot això pertany avui al municipi de St. Carles de Peralta (el centre del qual es troba només uns 3 km a l'O i endins d'aquesta punta): seguint l'ordre geogràfic en què s'hi enumeren aqueixes alqueries, sembla que el rafal *Tagomago* podia ser, si fa no fa, a la punta mateixa, enfront de la illeta.

Aquest mot sí que té tot l'aire de ser pre-romà, i agermanable amb els *Taga*, *Tagast* i *Tagament*, a què m'he referit en l'article *Tacàritx*. La terminació *-ast* de *Tagast* és també conegudament pre-romana, pertanyent a la sèrie *-ast/-ost/-est/-ist*, que Coromines documenta copiosament a ambdós vessants dels Pirineus centrals i orientals, en *BbNfg.*, 1973, 205, sobretot en els dominis alt-aragonès, gascó i català, sempre amb radicals pre-romans, i identificables com aquitans, o almenys pirinencs, de vegades amb clara etimologia cèltica, o altrament indoeuropea, altres vegades amb ressonàncies ibero-basques. *Tagament* sembla un compost del mot que apareix per separat en *Taga*, i si *-manent* ens recorda, no sols per l'element *man-* sinó també per la constant grandària de tots aquests orònims, la noció de magnitud, també ens sembla que els contorns tan elevats i penyalosos de la illeta de *Tagomago*, semblen suggerir el mateix. Hi hauria, però, més aviat, relació amb *MAGO*, *-ON*, ètimon de *Maó*? Aquest és d'origen pre-indoeuropeu (qui sap si semític, com sovint es diu): deixem-ho enlaire, vist que això no està ben establert, si bé aqueixes teories discutibles ens durien cap a una altra banda.

Tanmateix reconeguem que és ben temptador si *Taga-*, *Tago-*, sembla expressar pertot la noció de 'turó', conjecturar que l'element que hi forma compost, *-man(ent)*, *-mago*, expressa la idea de grandària, conforme a la naturalesa dels llocs. I el *MAG-/MEG-/MAGH-/MAGN-*, comú a totes les llengües indoeuropees —ll. *magnus*, *maximus*, *ma(g)ius*, gr. *mezas/megalos*, scr. *mabant-*, gòt. *mikils* 'gran', esc. ant. *mjok* 'molt', irl. ant. *maignech*, etc.— ens duria cap aquí. Majorment si prenem en consideració els cèltics *Maglocune/Cuno-maglos* i altres noms propis celto-sorotàptics, aplegats per Pokorny (*IEW*, 709.3) i tants altres; i les ardides però no infundades teories que Coromines ha suggerit sobre raids marins d'indoeuropeus cap a les illes del Mare Nostrum, amb la inscripció indoeuropea pre-romana trobada a Eivissa, i la forma *MAGLORIKA/MINORIKA*, que la fonètica històrica troba preferible com a base remota del nom de les dues Balears (*EntreDL* I, 27; *Col. Prerrom. Salm.*, 1974-76, 164).